

L'Esquella de la Torratxa

Any XLII :: Número 2164

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 27 d'Agost de 1920

—Com estàs, estimada enemiga meva?
—Sí, mira,... anem tirant.

Soler i Torra Germans

BANQUERS

VALORS - GIROS

CANVI - CUPONS

BANCA

Compra venda de valors - Negociació de cupons - Ordres de borsa - Canvi de monedes - Giros sobre l'estranger Comptes corrents en monedes nacional i estrangeres

Rambla d'Estudis, 13 i Bonsuccès, 1

Telèfons 25-A., 316-A., 611-A. - Apartat de correus: 535
Direcció telegràfica: SOLERTORRA

Antoni López

IMPRESSOR

Impressions comercials de totes menes

Treballs de luxe i econòmics

EDICIONS

Olm, 8, interior

Teléfono 4115 A

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO & INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

NAVALIO MIRET - Farmacéutico
Diputación, 205 - BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Cólicos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA

LAMBIOTTE HERMANOS
S. N. Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE
folleto explicativo. Muestras
a los señores médicos
Agte gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10 - Barcelona

B A Z A R D E L A U N I Ó N

Carrer de la Unió, 3. - BARCELONA

Utils per a escriptori :: Tintes superiors :: Impressions comercials de totes menes

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

CAÇADORS!

Les millors espadanyes
més ben construïdes,
sòlides i còmodes,
per a caça, camp i tennis,
són les que fabrica la casa

BORNAS Hospital, 24, ent.º
BARCELONA

Vendes al engròs i a la menuda - Expedicions a províncies

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.

Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

TEATRE EN CALÇOTETS

EM-LA l'afirmació patriòtica: Avui a Barcelona, no hi ha altre teatre que el català. Ni comèdies castellanes; ni companyies d'operetes; ni drames interregionals. L'escena catalana, com la bandera famosa d'En Jaume Carner, està ben

alta i ben dreta, però no està sola. Per primera volta, després de les solituds de «Romea», el públic omple el teatre català. Per a escoltar a En Guimerà? Per a riure amb En Rusiñol? Per a encoratjar als Artís o als Sagarrras? Oh, no! Per a veure a Novetats a En Sanpere en calçotets, i presenciar al «Tívoli» com l'austera companyia del «Romea» se dedica a les escenes llibertines. Breu: el teatre català s'ha fet «vieux marcheur».

Decididament el «vaudeville», com la Cerdanya, és ja meitat de França, meitat de Catalunya. Hem passat pel teatre d'Ibsen i pel teatre alemany; hem tingut el teatre íntim i el teatre de natura, però eren teatres de temporada. Solament el «vaudeville» ha pres en les nostres costums escèniques, i fet en el Paral·lel o representat a Novetats o al Tívoli, hi ha restat, com si fos el teatre predestinat per als catalans. Tant ho ha estat, que mentre els autors consagrats vacil·len, i gaire bé sempre cauen, el «vaudeville» permanence, i ja és tant de repertori «Terra Baixa» com «Petit Pataud» i atrauen tant com «La Mare», «Les pastilles d'Hèrcules».

I això que succeeix amb les obres passa amb els actors. Després de la Xirgu, únicament una actriu, l'Elena Jordi, aconseguí popularitat barcelonina, i després d'En Borrás, sols un actor, En Josep Santpere, ha tingut profit i fama. Sembla com si el teatre català no pogués ésser més que extremat, anant de la tragèdia a la incongruència obscena, i del tragediant al farsant. Potser se projecta en els escenaris aqueixa dualitat tan ostensible de l'ànima catalana—que En Maragall va recollir en la seva oda a

Barcelona—que ens fa ésser o idealistes o grollers interessats, o animadors de pures belleses o conreadors de torpes malícies.

Jo he arribat a pensar davant del triomf del «vaudeville», en el qual intervenen tots els nostres actors, que ells i el públic, fadigats de provatures, embafats de diàlegs insípits, laxes de tants desenganys, han fet lo que un personatge de l'Octavi Mirbeau. Succeí que en una festa d'ultra refinats, aparegué, per a cloure l'exquisit programa, un poeta delicuescent que barrejà totes les insinuacions diabòliques amb rimes que volien ésser musica i perfums, i evocacions de somnis. El personatge d'En Mirbeau, acabada la festa decadent, i al trobar-se sol amb la minyona li digué: «Escolti, digui'm m...r...d...». «Però, senyoret...» «Res, digui'm m...r...d... per a treure'm el regust de tota aquesta exquisida podridura» I la minyona digué la paraula pudenta i ell respirà.

Així, qui sap, si tots, còmics i espectadors, no han decidit fer broma llicenciosa, per a poder escoltar teatre en català, sense sortir fastiguejats o amb pena. A l'últim se riu bonatxonament, amb rialla fisiològica, amb rialla agraïda, i a l'últim també se surt del teatre en català, mirant el cartell que amena la vetllada propera per a tornar-hi. I si nosaltres fossim l'empresa del «Romea», en el «Romea» aquest hivern, fariem «vaudeville», ajuntant els calçotets d'En Santpere i la camisa de l'Elena Jordi.

PARADOX

L'estiueig d'estar per casa

Els veïns de casa nostra
a la torre no hi anem,
perquè no'ns dona la gana;
després... perquè no podem.

Tots els veïns de l'escala
passem les nits al terrat...
(qualsevol vagi a la torre
després d'haver ben sopat!)

Amb la fresqueta que baixa
de Montjuïc, un aire humit,
i el panorama a les fosques
de Barcelona de nit...
ens fem l'il·lusió (per força)
que'ns trobem molt lluny d'aquí,
fins que baixem an els pisos,
rendits de son, a patir!

Amb la xafagor terrible
i pels mosquits tots fiblats,
en el llit, tot revolcant-nos,
somniem torres... i terrats.

PEPET DEL CARRIL

All i pebre consistorial

El batlle accidental, que's desviu per a les minúcies i es nodreix de gacetilles, ha donat compliment a l'acord consistorial que fa referència a la desaparició de les columnes metàl·liques col·locades per la Companyia de Telèfons a les Places de Catalunya i Urquinaona.

Trobem que el senyor Jordá ha obrat perfectament.

En son dia, al plantar-se els trastos de que parlem, acaronarem la idea de veure penjats a la punta de les antenes els caps d'alguns regidors.

Han transcorregut els mesos i el nostre presentiment no ha passat d'ésser un desig.

Doncs, que arrenquin les columnes que són una nosa i un pegat en el lloc on s'alcen.

—No'm puc banyar amb l'home?... I si m'ofego
¿qui em salvarà?
—Primero es la salvación de la moral, que la de
las señoras bañistas.

Des del despatx de l'alcaldia, ha sigut llençada a poble una nova *ordinació* contra les mosques.

Tem el senyor Jordá els efectes de les mosques, quan la dependència que a Cà la Ciutat ocupa, apar una tomba per la fredor i la quietud de mort que a tota hora s'hi observa.

Santo y bueno que quan l'Emiliano va ésser alcalde i el seu despatx semblava un rusc, per a no usar d'un simil més apropiat i menys olorós, hagués intentat espolsar-se l'aixam de mosques vironeres, que constantment rondaven la vara.

Però el senyor Jordá...

Confessem no endevinar quina mosca ha pogut picar-lo.

Un exemple de la bona fe i la sinceritat que a l'Ajuntament imperen, el tenim en un dictamen d'Aixamplis discutit en la darrera sessió i relatiu a una llenca de terreny de la Plaça de Catalunya.

S'acordà, què dirien?

Res menys que modificar la *puntuació* del final del dictamen.

Una vegada més queda demostrat que no serveix per a regidor el qui no sàpiga, no ja cercar els recons i endinzar-se en lo més pregon del pensament i la consciència d'altri, sinó llegir les capciositats i els amagatalls que són la prosa municipal.

Vegi el llegidor com en la literatura que a la Casa Gran s'estila, pot implicar cada accent un trenca colls, cada coma un precipici.

El jurista de *Los intereses creados* resulta una criatura de mames al costat dels genis que a l'Ajuntament s'estil·len.

Per a les oficines municipals, és la calor una mena de malvestat, doncs són comptats els empleats que en aquesta època del any es mantenen en el seu lloc.

No hi ha que dir que són els funcionaris de categoria els que més cobren, els primers aficionats a viatjar.

Les sollicituts i concessions de permís es donen com pa beneït. Les certificacions de malalties, cauen a l'Ajuntament com pluja menuda.

I tots els certificats extesos per a perllongar les vacances s'assemblen prodigiosament:

Cervell fadigat i funcions intel·lectuals afeblides.

JUST

L'esperit equànim

El nostre gran i car amic Jesus Pinilla Fornells passa, amb tota justícia, per ésser un dels nostres esperits més ponderats, encara que perjudiqui aquesta ben afermada fama la seva versabilitat política, que no ha estat inconseqüència, sinó afany de posseir la veritat.

Del nostre amic ha estat narrat, per a demostració es-

FIGURÍ

**Una bentat parisenca.
anunciant la moda tardorenca.**

clatant de la seva obsessió conciliadora, que un dia contemplant un hort amb unes senyores, una d'elles, sens dubte miope, cridà admirada: «Mireu, mireu quina flor!» A lo qual una altra, de vista normal, respongué tota estranyada: «Còm, una flor? Si és una coll...» Però En Pinilla hi era, En Pinilla l'adversari de les opinions extremes, i després de mirar bé cap a l'objecte de la disputa, digué, convençut:

—Es una col-i-flor!

Sabedors de l'anècdota, no'ns ha estranyat que en *El Dia Gráfico* firmés un article ponderatiu de Ribas i de la seva comarca, amb el seu segon cognom. L'article era en català i En Pinilla se firmava «J. Fornells», és a dir, suprimint el cognom «Pinilla», castellà, i conservant el català, «Fornells».

D'aquesta manera En Pinilla aconseguia armonitzar l'article amb la firma, la firma amb Catalunya, el nom Ribas amb el «Fornells» i el «Fornells» amb Ribas.

Higiene governativa

L'alcalde ha publicat una crida, que ell denomina ordinació, i les seves raons tindrà, pregant als ciutadans exterminin totes les mosques possibles i altres animalets ofensius. La campanya higiènica de l'alcalde respon als temors de que esclati qualsevol epidèmia de les que'ns envolten.

Hi ha per Europa tifus exantemàtic, encefalitis letàrgica, grip i ara peste bubònica. Fins a París, que no és port, que no arriben carregaments de l'Orient, hi han persistents cassos de bubònica. Però a París l'han denunciada, en parlen francament els diaris, aconsellen els doctors i anuncien que la terrible malaltia no és temible, perquè té vacuna i té un suero.

An aquí... Encara recordem una frase del governador don Rafael Andrade. Varis ateneïstes, plens de civisme, anaren a denunciar-li que cap al Poble Nou existia un focus de peste bubònica, sense que's prenguéss cap mida. El governador se'ls quedà mirant.

—Peste bubònica?

—Sí, senyor, sí.

—N'estan segurs?

—Tan segurs, que jo he assistit als primers cassos— digué un dels visitants, metge.—Són els bubons característics.

El governador, don Rafael Andrade, feu una rialleta:

—I vol dir que no li hauran costat al pacient les seves cinc pessetes?

ELS SERVEIS DE LA MANCOMUNITAT

Una estació telefònica a Vallcalmosa

A la família Rabassot, trobant-se estiuejant a Vallcalmosa, se li acut un diumenge al matí convidar a esmorzar a uns amics de Barcelona i pensa aprofitar-se de la flamant estació telefònica que s'ha inaugurat recentment al poble.

Dit i fet; la mamà, la nena, el papà i el tiet es dirigeixen, allà a les deu, al lloc on hi ha instal·lat el

magnífic servei de la Mancomunitat: un xalet senzill, però elegant, que's troba a mig quart de la Plaça Major.

A l'arribar-hi, són rebuts amb molta amabilitat per una senyoreta.

—Desitgen telefonar?

—Sí, senyora. Voldríem parlar amb uns amics de Barcelona.

—Seguin, si són servits. Demanaré comunicació i podran posar-se al «aparato» tot seguit.

—Ring... ring... ring... ring...

(Aquest «ring-ring» dura mitja hora justa).

—Diuen de la Central que d'aquí una horeta ens tocarà el torn als de Vallcalmosa.

—Una horeta?... No cal entornar-nos-en a casa, doncs.

—Es clar que no; tant-se-val que la passem aquí.

—Ja poden esperar-se aquí, si volen, ja—fa la senyoreta del telèfon.

La mamà, al cap d'una estona:

—Mira, nena, arriba't a casa i porta el *ganxillo* i la mitja per a mí, que'ns entretindrem.

El tiet:

—I el joc de cartes, nena!

Al cap d'un quart la noia ha tornat. La mare es posa a fer mitja, la nena fa *ganxillo* i el papà i el tiet fan la *manilla* de rector i vicari.

Passa una hora.

—Vol fer el favor, senyoreta, de veure si ja hi ha comunicació?

—Ring... ring... ring... ring...

—Central!... Central!...

—Què diuen?

—Que ara comuniquen amb el senyor President, que estiueja a Argentona.

—Alabat sia Déu!

—I què hem de fer, doncs? Anar a casa?

—No's moguin. Diuen que quan estarà la línia *libre* ja m'avisaran.

Segueix la mamà fent mitja, la nena fent *ganxillo* i el papà i el tiet fent-la petar de *manilla*.

Passa una hora més.

En passen dues.

En passen tres.

En passen quatre.

En passen cinc.

—Vol fer el favor, senyoreta, de tornar a trucar?... Veig que no l'avisen i això s'allarga massa.

—Ring... ring... ring... ring...

(No contesten).

—Deu estar interrompuda la línia. De vegades un *cruce*, sap?...

Una hora més de *ganxillo*, de mitja i de *manilla*.

El timbre sona: «ring-ring...»

—Ara!... Ara podran comunicar!...

El tiet, al «aparato»:

—Vol fer l'obsequi?... Comunicació amb el 6006... El 6006?... Robert?... Ets tu mateix?... Pugeu a esmorzar, que us esperem.

—A esmorzar a les set del vespre?... Que us heu tornat bojós? Ves-te a burlar de ta tia, ximple!

K. RAC

DEL JARDÍ DELS HUMORS RISTES

Un senyor que retira tard

TOT ensopit, anava pujant la fadigosa escala de casa seva.

A la boca hi duia el seu cigar apagat, que a cada apretada de llavis, li deixava al paladar un gust indefinible, un gust amarg, el mateix gust que per a ell tenia la vida.

Mentre pujava penosament els graons, anava pensant amb la vanitat de totes les coses, pensava també en l'empipadora tasca, un cop seria a dins de casa, de tenir de treure's l'americana, les calces, la corbata i els sabatots.

I, finalment, pensava en els xistos verds, en els acudits grollers i picants que s'acabaven d'«exposar» a la taula del cafè, d'on venia; i l'amoinava, sobre tot, no enrecordar-se de si el més *graciós* de tots els mots llençats, l'havia dit l'Ernest, En Paquito, En Juli o ell mateix.

De lo que s'en recordava molt bé és de que el «Cafè» havia tancat les portes més d'hora que de costum—era en temps de la carestia del carbó—Però és que's necessita realment el carbó per a engolir licors en un cafè?—es preguntava el nostre home. I per més que hi donava voltes, no trobava la raó.

S'enrecordava també de que l'Ernest, el seu amic, i En Paquito i En Juli, companys de taula, s'havien retirat ja a casa llur completament ubriacs. I que havia tingut de treure totes les forces de flaqueza i valer-se de tota la seva gran voluntat per a no caure ubriac com ells.

A la fi, estava salvat! Aquella era ben bé la porta del seu pis; del quart pis, primera, que era la de casa seva.

Però... caram!... aquest pany!... què diables té avui aquest pany?... Està encallat!... I tan bé que anava ahir! Això és que han vingut lladres!... Això és que han entrat els bolxevics!...

I el pobre home comença a cridar, a renegar, i a donar-se a tots els sants i a tots els diables.

Fins que la porta de casa d'un veí s'obre. Es un senyor que viu al mateix replà; s'hi acosta i li parla:

—Altra vegada, *torrat!*... Esteu com una sopa, mestre!.. Deixeu, deixeu, que us ajudaré.

—Aquest maleit pany, que no vol cedir!..

—Veiam... voleu fer el favor de la clau?

—Tingui.

—Però si això no és una clau, que és un cigar puro!

Aleshores el pobre senyor, agafant se al pom de la barana de l'escala per a no caure, esclata en mig de grans sanglots:

—Ai!... ai, pobre de mi!... Així digui que m'he fumats la clau!... — TET

Conte vell.

Un borni va fer una joguesca amb un que no ho era:

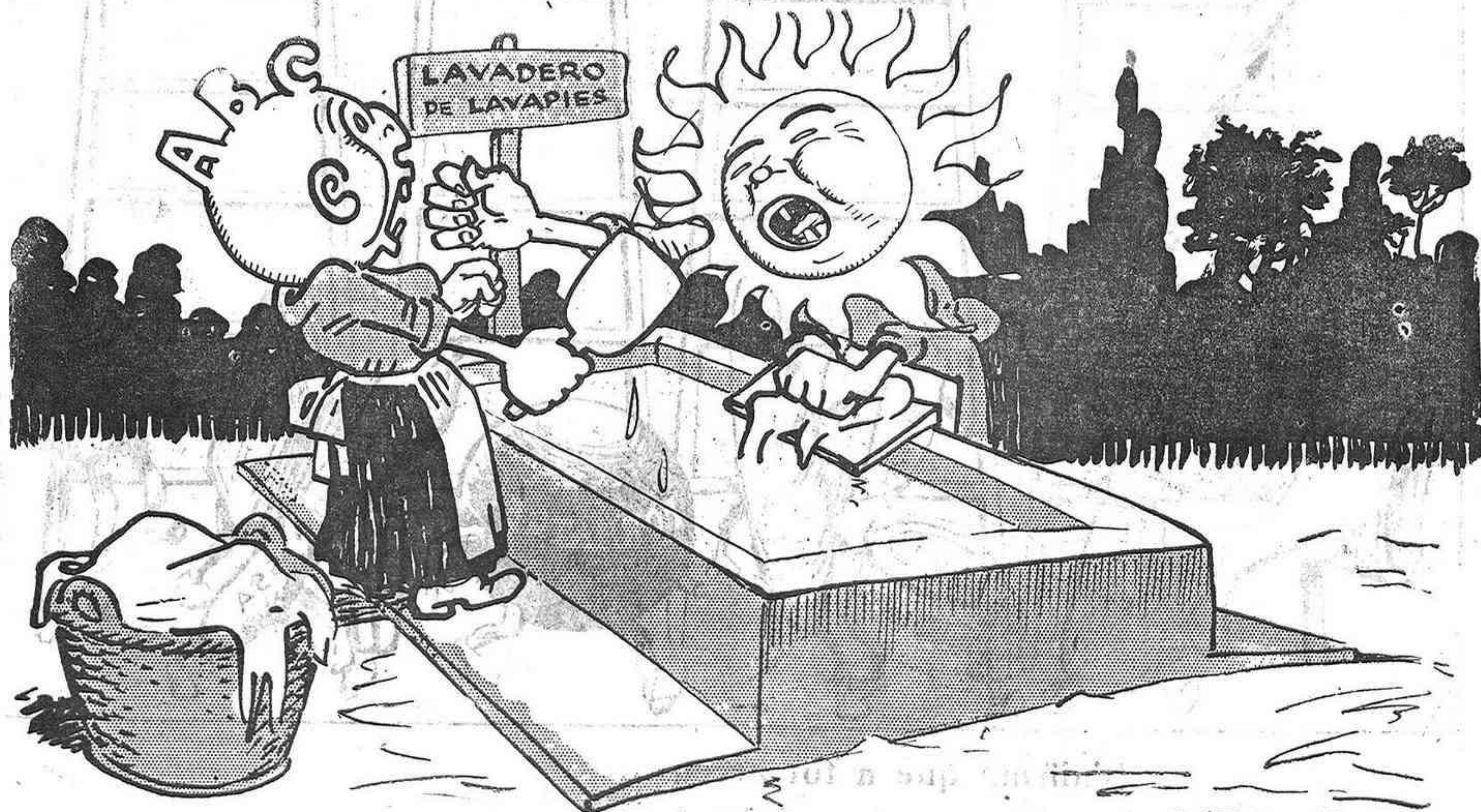
—A que jo hi veig més que tu?

—A que no!

—T'hi jugues un nap?

—Jogat.

—Doncs jo, a tu et veig dos ulls, i tu a mi no me'n veus sinó un.

EL SAFAREIG MADRILENY

—Murri!... Ximple!... Bestia bruta!
—Més que tú!

CUPLETS INEDITS

Cirereta, cireró

(MUSICA DEL MESTRE F. PAYAS)

I

Per llà al temps de la florida,
quan a aimar-se'ls cors convida,
cada dia, amb En Sevè,
m'enfilava al cirerè.

- Amor meu, té una cirera,
que ja sé que ets llaminera.
- No la vui, no, bon amic,
que verdeja encara un xic.
- Pren aquesta que és madura;
au, no siguis criatura.
- Ni que tingui gust de mel,
que'ns veurien des de' cel.

I collint i cantant — afegia el bergant:
—Boca petonera, boca riallera,
boca de cirera, gentil cireró,
ja que tant t'arrimes, digues que m'estimes;
que, si no'm volguessis, no et voldria jo.

II

Va vení el maig, ple de roses,
perfumant totes les coses;
i encara jo i En Sevè
pujarem al cirerè.

- D'aquestes dos enganxades
me'n faré unes arracades.
- Bada la boca, il·lusió,
que t'hi poso un cireró.
- Totes són per'tu, ma vida.
- Jo n'estic ben agraida.
- Mengen, mengen, que s'ho vall
- Ai, tinc por que'm facin mal!

Jo no'm vaig decidí — i ell encara em va di.
—Boca petonera, boca riallera,
boca de cirera, gentil cireró,
ja que tant t'arrimes, digues que m'estimes,
que, si no'm volguessis, no et voldria jo.

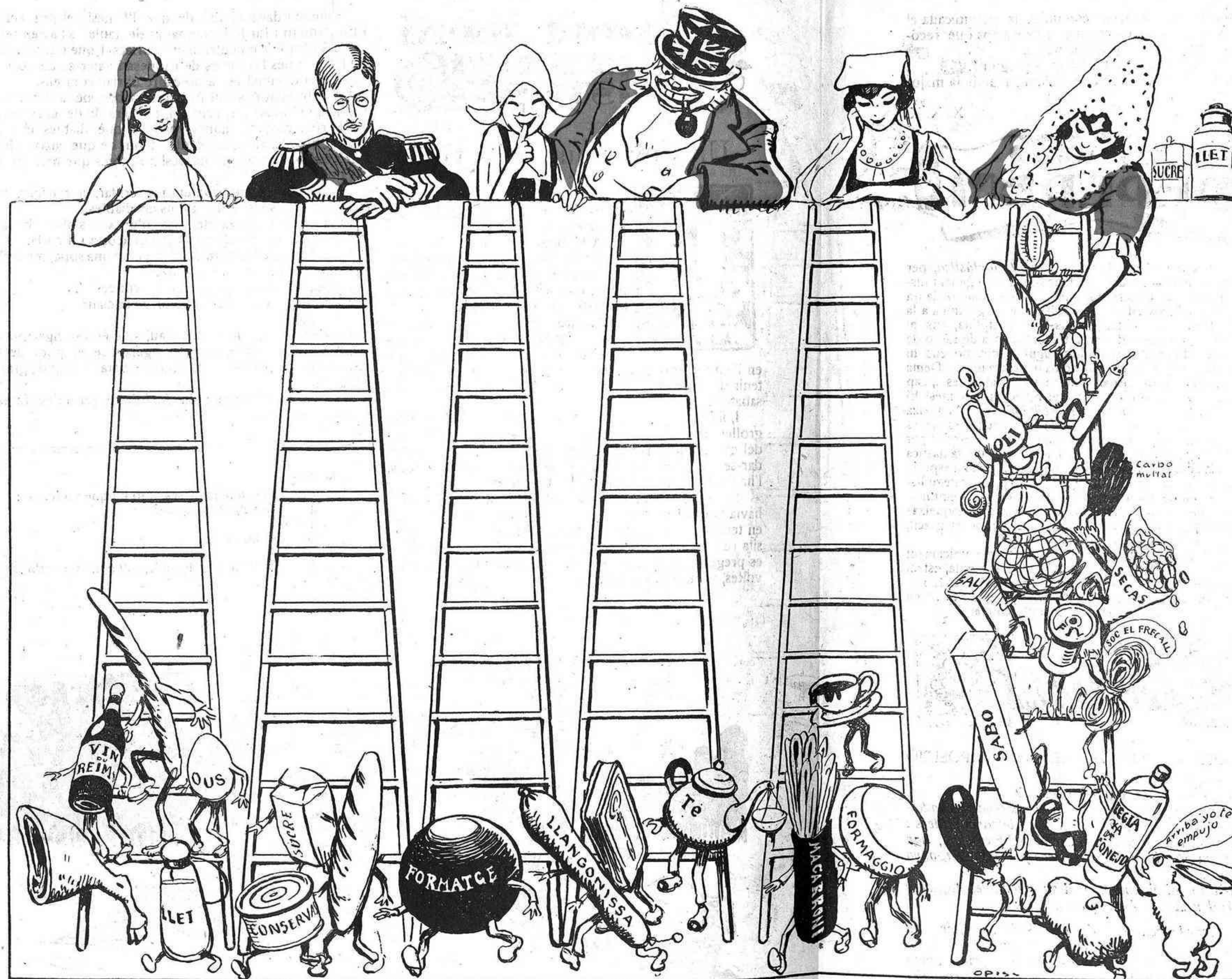
III

Al fi de la Primavera
ja va anà d'altra manera.
Sota el cirerè solets,
sempre ben abraçadets.

- Menja aquesta que és gemada...
- Només una queixalada!
- Decideix-te, au, donà, sí!...
- Un bocí, sols un bocí.
- Ja sé el què és que t'enquimera.
- No m'espanta la cirera.
- Es que'l teu cor vol i dol...
- Lo que'm fa pò és el pinyoll!

I, rient com un infant, — em deia tot cantant:
—Boca riallera, boca petonera,
boca de cirera, gentil cireró,
ja que tant t'arrimes, digues que m'estimes,
que, si no'm volguessis, no et voldria jo.

MAVET

S'afirma que a tot arreu
van baixant les subsistències.

Prò l'espanyol no s'ho creu...
Es tan mancat de creències!

Poti-poti

la *Sociedad de Autores españoles* li ha donat per gravar la munió de pianoles que poblen els bars, sense pensar que va la mida contra la popularització de les peces musicals. Té la iniciativa de la *Sociedad de autores* el seu costat bo i el seu costat dolent.

Examinada la cosa pels seus quatre costats, resultarà que alabaran la disposició els nombrosos ciutadans pels que les pianoles suposen un martiri i un impediment per a dormir.

Es doldran, en canvi, de l'acord els filarmònics partidaris d'assaborir un vals vienès, l'aria de baríton de *La cançó del olvido* al temps que avalen a glopets la taça de xicòria.

Per mi, que gravin les pianoles i baldin a impostos les plaques de fonògrafs, escampades a hores d'ara per les diverses encontrades de Catalunya, on—no hi ha que dir-ho—són la desesperació dels veritables estiuejants; dels pocs estiuejants de debó que encara queden.

La mania del fonògraf ha arrel·lat com una mala cosa. Es el passa-temps de la nostra menestralia, que ha fet de la torreta de crocant i del lloro metàlic, el màxim de la seva aspiració.

Com són la ceba del *nou ric* tres coses: posseir un automòbil, tenir pianola i comprar un *pendentif* a la senyora.

El prestigi del fonògraf s'ha revifat en comptes de decaure.

Ha ajudat a alçar el seu nivell artístic el fet de que el senyor Vallés i Pujals s'hagi endut el seu a Matadepera, on es troba reposant del trasbals i el ridícol que l'assumpte dels *sopistes* li han ocasionat darrerament.

Suposem que el disc principal de l'aparell del president de la Diputació serà el que contingui la composició titulada:

Qui menaça i no pega...

Lo que no pot dir-se del alcalde de Sitges, que pega de ferm i sense miraments de cap mena.

Les garrotades del batlle de Sitges van contra l'idioma castellà, *sabotejat* llástimosament en el programa de la passada Festa Major.

L'alcalde de Sitges, que ho esmerça tot en vaselina, en reclam per a la seva persona, en anades i vingudes, faria bé en servir quelcom per a lliurar-se del ridícol que suposa estampar la firma al peu de documents tan mal engiponats com és el programa de la Festa Major, que li deuria redactar algun enemic irreconciliable de Castella.

Amb lo poc que costa expressar-se clar i català!

També el senyor Bas i Vasallo ha descarregat les seves ires contra els banyistes, als que ha privat de l'aditament de la immersió.

Lo curiós de la campanya moralitzadora menada pel governador, està en haver donat lloc a diàlegs per l'estil d'aquest, recollit per nosaltres en una de les platges de la Barceloneta fa tan sols dos dies.

A l'hora de major concurrència es banyaven dugues senyores, a una de les quals se li esquinsà impensadament un bon tros de la part posterior del mallot.

Apurada i avergonyida comunicà la perjudicada el contratemps a la seva companya, a l'ensemps que recorria amb la mà l'extensió de l'obertura.

—Quin compromís!... Què faig?—preguntà.

—Surt a reculons—respongué l'amiga amb la major naturalitat.

X. X. X.

EL PURGATORI D'UN BIBLIÒFIL. *Novela fantàstica*, per R. Miquel i Planas.—Una sàtira deliciosa contra gents i institucions polítiques i literàries que tots coneixem, o sia un altre copet que'l aixerit defensor de la y grega dóna a la colla dels de l'i llatina, entre'ls quals, per disciplina, ens hi contem també nosaltres. En la part substancial de raó o de culpa que'ls beligerants ortogràfics puguin tenir, no ens hi volem endinzar. Fins diríem que no'ns interessa massa. Demà que la majoria acordi tornar a les normes antigues..., cap allà et dic, com un sol home. I prou! No'n parlem més! El llibre d'En Miquel, *El purgatori d'un bibliòfil*, apart d'aqueixa sàtira, formidable, que és la seva essència principalíssima, es fa simpàtic i atraient, per la gràcia amb que està escrit i per la manera de estar escrit. Com en una pel·lícula fantàstica de sèries *abracadabrants* l'autor acompanyat del mal esperit, ens fa passar davant dels ulls un grapat de tipus conegudíssims en el món de les lletres, embolicats en afers endimoniats i protagonistes de escenes diabòliques que fan esqueixar de riure i de passada fan rumiar bastant. La prosa és gràcil, fluida i natural, senzillament exquisida.

Llàstima que aqueixa obreta estigui destinada únicament als amics del il·lustrat bibliòfil. Si es posés a la venda, estem segurs que, per a adquirir-la, hi hauria empentes a les llibreries. Anc que sols la comprassin tots aquells que s'hi veuen retratats, se'n vendrien molts centenars d'exemplars.

IDEES PER AL MILLOR ÈXIT DE L'EXPOSICIO

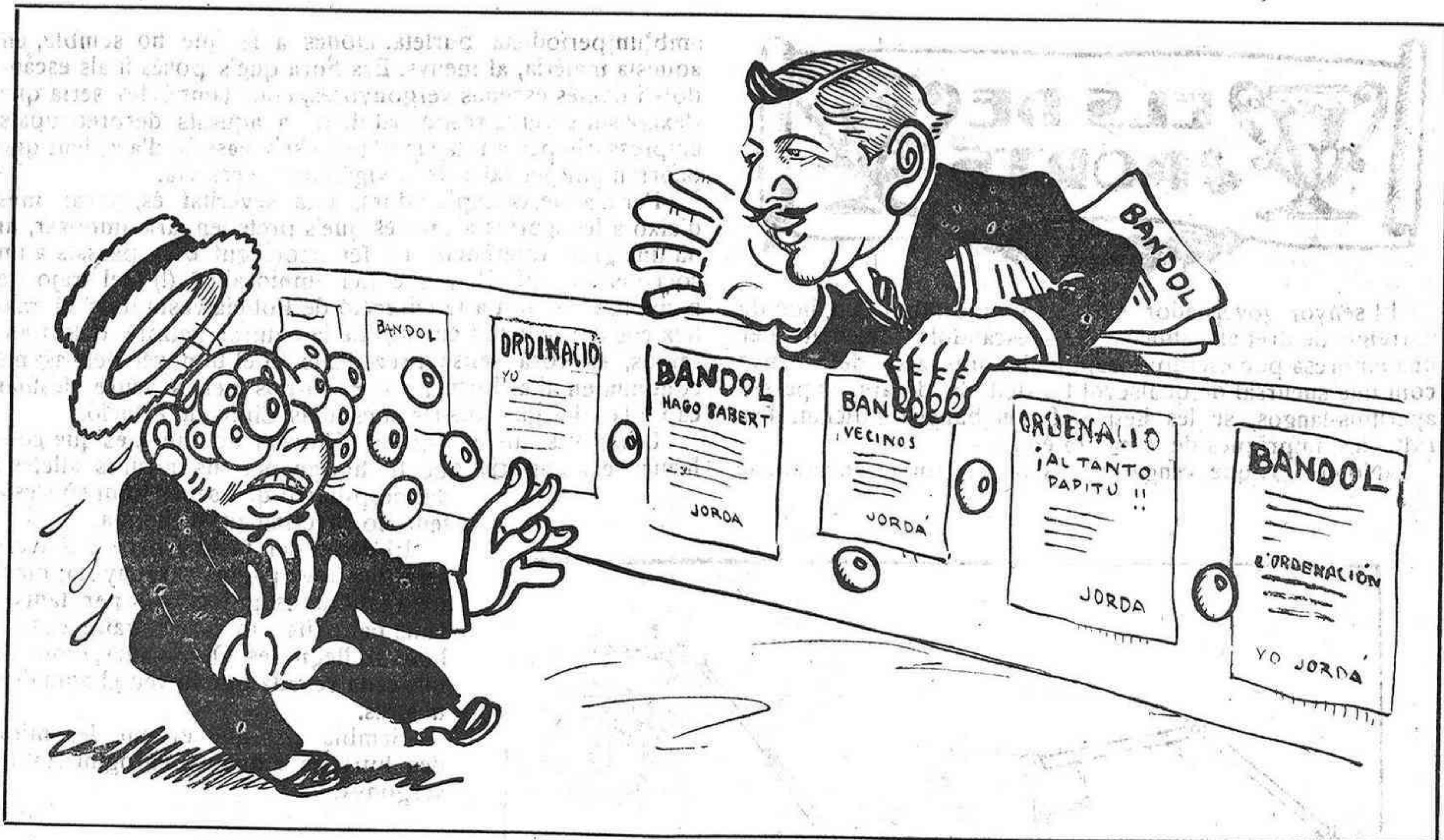
Es que no hi ha enginy a Barcelona?

Fem aquesta pregunta altament consternats i condolguets perquè a la crida del Glossador demanant idees i iniciatives originals per a «números» de l'Exposició, han contestat tan pocs barcelonins que ens ja mitja vergonya l'exposar-les.

Heu-se'n aquí algunes enviades per amables llegidors als quals donem les més sentides mercès:

«Demanar la concessió del castell de Montjuic, i un cop obtinguda, portar al bell cim de la muntanya tots els trastos vells inútils de la ciutat i fer-ne una gran foguera patriòtica. No els sembla que constituiria un número bonic?»

«Tenint en compte que l'Exposició de Montjuic serà una cosa grandiosa, podria, un cop llesta, tallar-se la muntanya arran de terra, serrar-la i posar-hi rodes i fer-la córrer per a anar-la a ensenyar sencera a tota

—Tretze bàndols tots d'altura.
Miri-se'ls!... Oi que fan goig?
—El que veig que, si això dura,
aviat em tornaré boig.

Europa; i després col·locada damunt d'una gran barca, traslladant-la a Amèrica, per a admiració de la gent del Nou món. Potser algun Barnum ens la compraria tota plegada; per dos cents milions podriem cedir-li tot, i de torna En Pich i En Cambó.»

«Prenent per base central el campanar de la Catedral, contruir un carroussel gegant, els braços del qual, extenent-se fins a les barriades extremes de la ciutat, aguantin uns colossals cotxes jardineres rodant damunt de Barcelona.»

«Festa de la Higiene. Unes grans mangueres elèctriques que permetin regar, amb àcid fènic, des de l'explanada de Montjuic, tots els carrers i carrerons del destartat i infecte districte V.»

«Convertir el pla immens, des de la farola a Montjuic, en un Estadi Kolossal per a celebrar-hi Olimpíades Internacionals.»

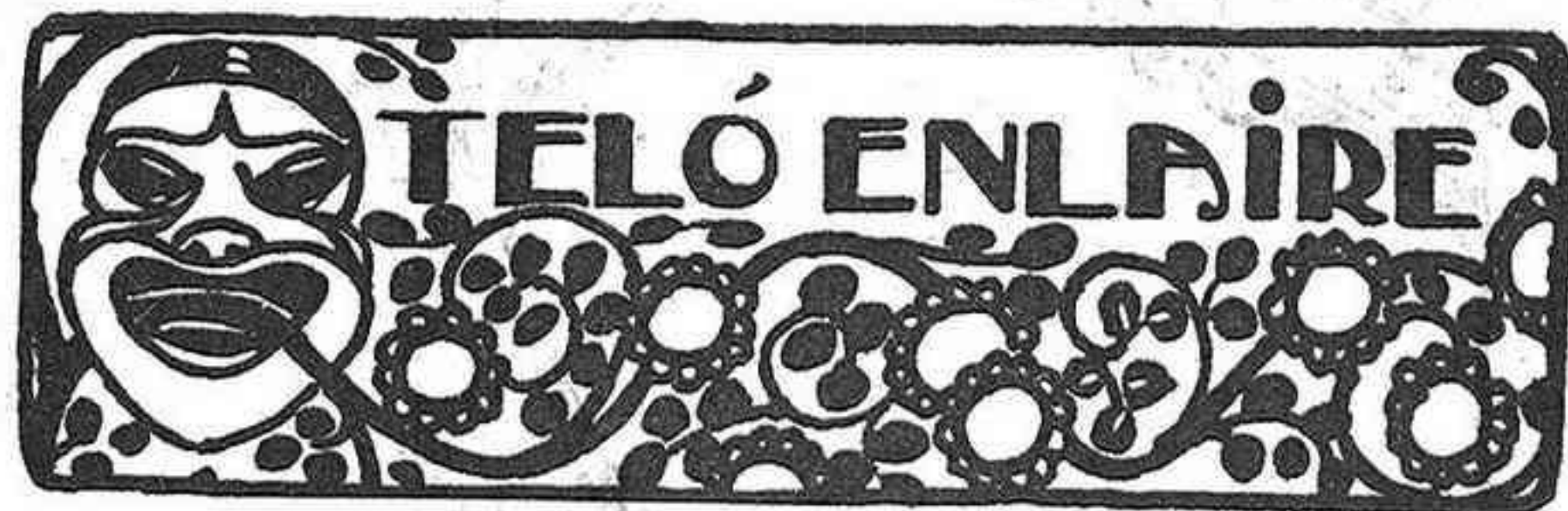
«Construir un gran túnel que atravesi tota la mur-tanya de Montjuic, en el qual s'hi podrien obrir luxosos establiments recreatius i restaurants, ben il·luminats, grutes originals, etc.»

«Aixecar una colossal figura estatuària de l'Electri-citat portant a la mà un focus de llum tan potent que estalviés als veïns de Barcelona lo que's veuen obligats a cremar... pagant de la seva butxaca.»

«Una màquina elèctrica transportadora de públic; que portés gent de la Plaça de Catalunya a l'Exposició i vice-versa. (Vegi's dibuix d'En Picarol).»

I qui més hi sàpiga, que més hi digui.

XARAU

«Teló avall» deuria titular-se aquesta secció pel que toca a la present setmana.

Fóra d'una estrena al «Tívoli», *Els retrucs de l'amor*, que ha sigut èxit de «risa» molt merescut, tant pel que's refereix als autors francesos (Hernnequin i Valabregue) com pel traductor, com pels intèrprets, cap més novetat hi ha hagut a assenyalar en tot el front d'espectacles durant els transcorreguts vuit dies.

Afegeixin a aquest trist panorama teatral la negra perspectiva d'una vaga dels còmics sindicats i el consegüent tancament de colisseus en projecte, i tindran aprop dels ulls la visió clara i exacta de la vida artística barcelonina, que cada istiu va magriscolis, i enguany, per a no ésser menys, anirà de tomballons si algú no hi posa remei.

El sindicat estira i els empresaris no s'arronsen...
Teló avall, doncs?

Teló avall, fins la setmana entrant, que ja tindrem el gust de posar-los al corrent de les novetats que hi hagin i de la sang que hagi anat a parat al Besós o al Llobregat.
Ail... Déu mos en guard!

El senyor governador s'ha sentit moralista i en lloc de corregir de dret els abusos i els escàndols fomentats per una empresa poc escrupulosa, que ha pres això dels banys com una sucursal de qualsevol burdell de dinars, sopars i aperitius-tangos, se les heu amb els banyistes dictant lleis ridícules, impròpies de la nostra època.

«No crea V. que venga de la Mancha» digué encarant-se

amb un periodista burleta. Doncs a fe que ho sembla, en aquesta matèria, al menys. Era hora que's posés fi als escàndols i demés escenes vergonyoses, com també ho seria que s'exigissin severes responsabilitats a aquests despreocupats empresaris per a tots els nombrosos cassos d'accident que ocorren allí per falta de la vigilància necessària.

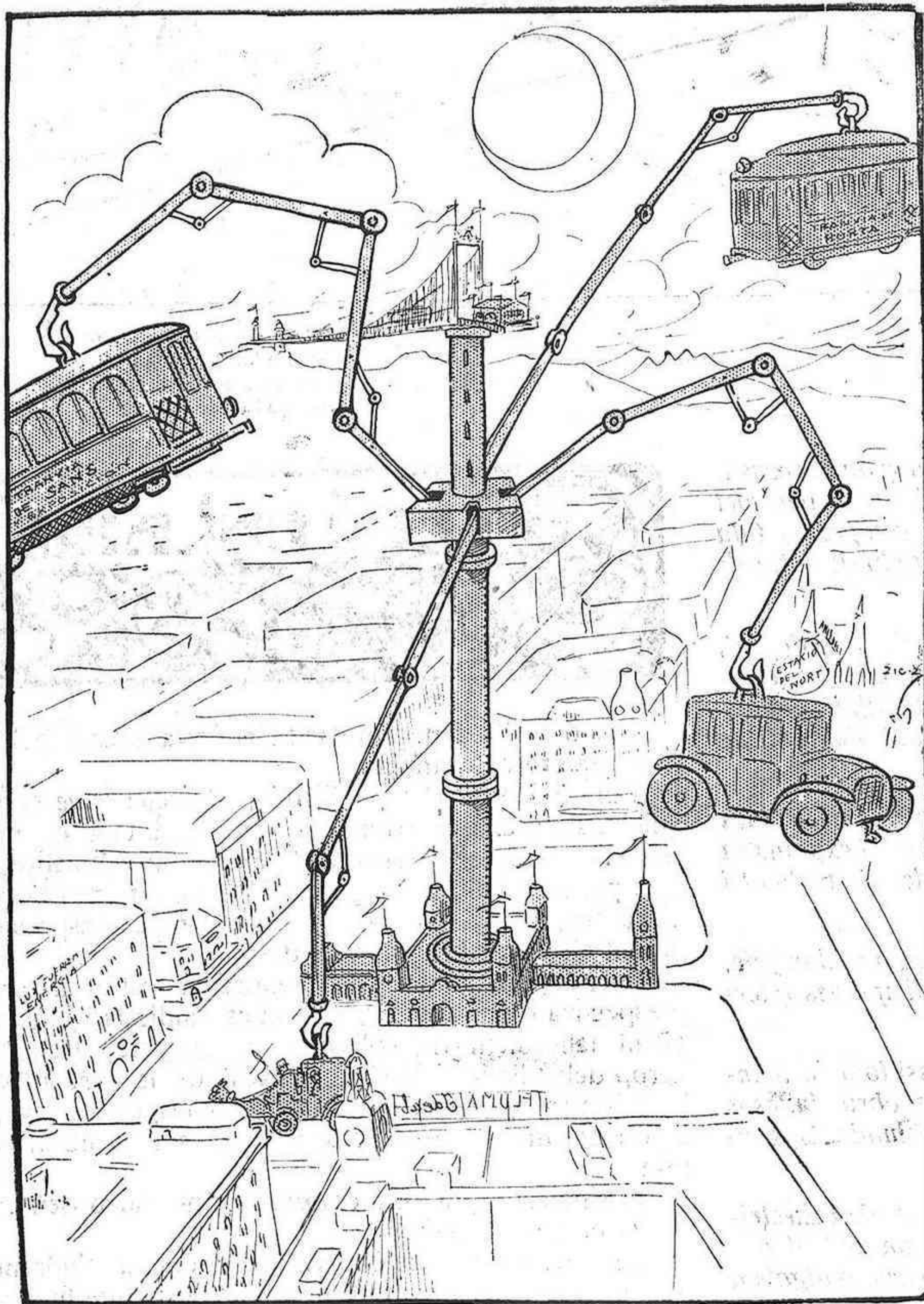
Per a aquests explotadors, tota severitat és poca; més d'això a les teories absurdes que's pretenen ara imposar, hi ha una gran diferència. El fet ocorregut dies passats a un soci del «C. N. B.», que per immoralitat (!) del trajo de bany, fou conduit a la Direcció de Policia vestit dins el mateix còs del delicte i en mig de la natural gatzara dels transeunts, es cosa sense precedents. Si el bon zèl dels agents continua en aital forma, preparem-nos per a veure desfilar cap a la «delega» tots els socis dels Clubs de natació.

Les noves que'ns arriben d'Anvers no fan més que confirmar els auguris que hi havien per als nostres atletes i del despilfarro que sense tò ni sò s'està fent, no precisament d'energia.

El debut del nostre país a Anvers serà una nova pàgina vergonyosa; mentre l'esperit estigui corcat per tants i tants paràsits, no farem gaire cosa; i hom al llegir les Olimpíades, clou els ulls cada vegada que hi veu el nom dels nostres.

Sembla així que evitem les mirades burletes i que no enrogim tant de vergonya.

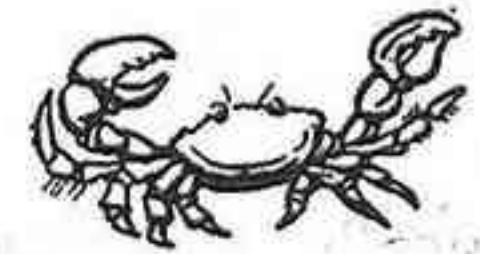
STOP

UNA IDEA PER A LA FUTURA EXPOSICIÓ

Màquina elèctrica transportadora ràpida de veïns de tots els districtes a la Explanada de Montjuïc.

Podria instal·lar-se al mig de la Plaça de Catalunya.

GENT DE CASA

EL SENYOR PAU

El senyor Pau no té botiga,
el senyor Pau s'ha retirat:
tot, pels consells d'aquella amiga
que feu parlar tant al veïnat.

Del vell carrer de les Freixures
ha fet un salt fins al Putxet,
canviant patates i verdures
per les flors gaies d'un xalet.

Aquella antiga drogueria
on va passar trenta anys esclau,
trescant vint hores cada dia,
prou que l'enyora el senyor Pau.

Però comprèn també que és hora
de reposar de tants d'afanys:
que ja li toca viure a fora,
que j'ha tombat els cinquanta anys

i no ha fruit pas de la vida;
són els seus jorns pel goig, perduts.
O, la muller jove i polida!
O, l'alegria dels menuts!

El senyor Pau fóra bon pare,
fóra també molt bon marit:
el seu xalet el sol l'amara;
el seu jardí, amb ésser reduït,

té un cirerer i una pomera,
i un presseguer i un brollador
què, allà a les nits de primavera,
sembla que entoni salms d'amor.

I té molt més: té tres casetes
crec al carrer del Rec Comtal;
i no sé quantes mils pessetes
als Bancs *County* i *Colonial*

Un jorn anà en candidatura
per sanejar l'Ajuntament;
i ara al Putxet tant hi figura
que el volen fer del Sometent.

Per altra part sense alabar-se'n
és un senyor ben conservat.
Perquè no té d'enamorar-se'n
la xicoteta del costat?

Quan pensa això, s'encalabrina
i és posa igual que un cà rabiòs.
Aquella amiga, abans veïna,
no's cansa mai de fer-li l'os!

Quan ella vé, si en mou de fressa!
Adeu, idil·li pur i blau!
Sembla que sigui la mestressa
i un dispesar el senyor Pau!

A. LLIMONER

Esquellots

Llegeixo:

«Llevándose treinta duros, se han fugado de la casa paterna dos jovencitas de trece y quince años».

Vaia un parell de *pájaras!*

Una bona proporció per als joves
que cerquen promesa.

Una noia d'aquestes deu ésser una
joia per a una casa.

La felicitat per a tot a la vida!

Estadística de successos:

«Un tren de la línea de M. Z. A.
arrolló a un niño...»

«Al caerse de un tranvía sufrió heridas un niño...»

«Un carro atropelló a un niño...»

«De heridas incisas fué ayer auxiliado un niño...»

Pares badoqs!

I encara diran de les delícies de la infantesa!

Campanya moralitzadora.

L'ha empresa el senyor Bas contra la pornografia i el llibertinatge de certes cases i de certes sales d'espectacles.

Cada dia unes quantes multes!

Això va bé.

Perquè així els inspectors del ram higiènic-moralitzador deuran deixar de cobrar *sopetes* per a fer els ulls grossos.

De manera que al Govern civil podran dir:

—Ara, tot moralitzant... ens moralitzem.

I... arri poc o molt!

A PÈL I A REPÈL

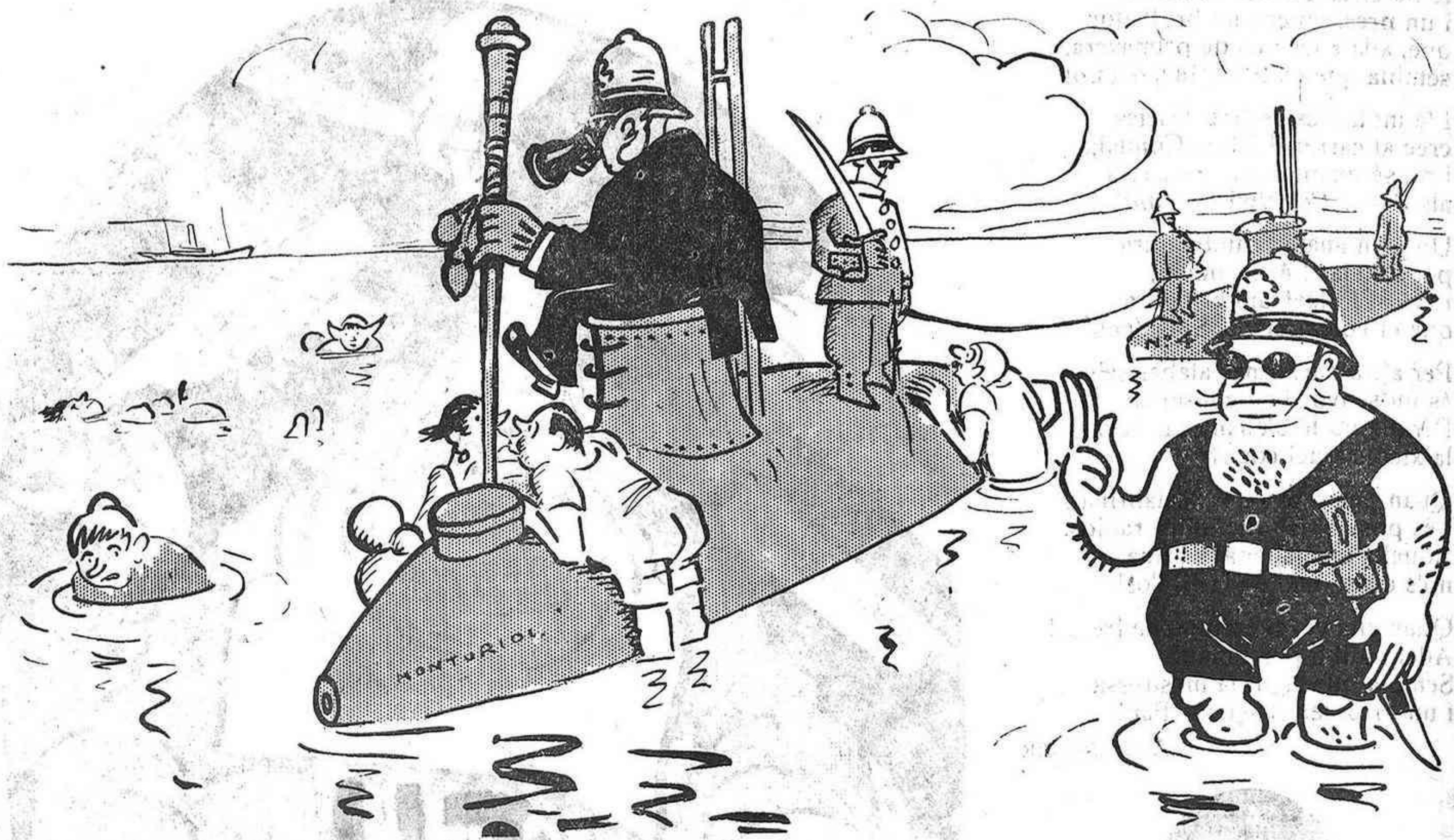
—Redeu!... I tant bé que hauria pogut aprendre de afeïrar-me sol.

Un terrible accident automobilista ocorregut dimarts passat a la carretera de Ripoll, costà la vida a don Manel Girona, ferint ademés a un fill i un nét seus i al xòfer que guiava l'auto.

I com que, segons se diu, aquest don Manel Girona era un ric bona persona, decent i caritatiu,

ve't aquí que a la nostra ciutat tothom ha sentit la seva mort.
D. E. P.

L'altre dia una parella de guàrdies de seguretat portaren a la Delegació de policia un senyor habillat en trajo de bany. La cara que devia posar el Delegat al veure'!!
Tot amable li devia dir:
—Cubreixi's, cubreixi's; no faci compliments.

A LES PLATGES DE BARCELONA

Única manera eficaç de vetllar per la moralitat dels banyistes.

Barcelona és gran.
Però per la Qüefatura de Policia, Barcelona vé a ésser com una mena de Gratallops o Vimbodí.

I sinó, la prova:

Amb l'afany d'emigració que's nota d'un quant temps ençà, mai dirien quin és el màxim de passaports que'ls dóna la gana de despatxar en aquella oficina?...

Setze passaports, i només.

I per aquests setze els interessats han de fer cúa des de les sis del matí, com si es tractés d'anar a cercar tabac.

Barcelona és gran... però l'administració que s'hi fa és molt petita.

Governativament queda prohibit el banyar-se homes i dones barrejats, a les platges de Barcelona; encara que aqueixos homes i aqueixes dones siguin d'una mateixa família.

Trobem la mida un xic exagerada.

Bo és que no's permetin atacs a la moral i fins que's regularitzi la distància entre sexes; però... i els matrimonis legals?... no protestaran?...

Això estaria molt millor agafat d'una altra manera.

Que obliguessin a les parelles que van a banyar-se a ensenyar la carta de casament.

Pluja de bàndols.

El senyor Jordá, alcalde accidental de Barcelona, s'entreté redactant bàndols i ordinacions dirigits al públic.

Contra això, contra allò, a favor de lo altre, en català, en castellà... Demanin!

Cada cantonada és un saló de lectura oficial.

Però lo curiós és que, amb la mandra que corre en aqueixos temps caniculars, ja comencen els barcelonins a no fer-ne cas; i ni els desvagats s'aturen a llegir els úkases del senyor Jordá.

Ara haurà de fer clavar un bàndol que digui:

«Ordeno que's llegeixin les meves ordinacions baix multa de 5 pessetes.»

Es la única manera de sortir-ne.

Pianos i pianoles de bars i de cafès han sofert un augment en el dret d'autors per la musica de rotllos que executen.

De cinc pessetes que pagaven al mes, ho han apujat a quinze.

Còm s'ho pendran els amos?·

Tancant els pianos?

Es lo millor que podrien fer.

Molts parroquians els ho agrairien.

El senyor comte de F., desitjós de enriquir la collecció de retrats dels seus avant-passats, molts dels quals ja tenia reunits en un saló, va preguntar a un celebrat pintor si tenia documents necessaris per a representar un noble cavaller revestit de la clàssica armadura.

—Sí, senyor—respongué l'artista.—Però vosté em tindrà de donar detalls respecte al tipus per a poder representar el rostre amb la deguda semblança. Qui sab si entre papers vells trobarà algún dato...

El senyor comte, després de reflexionar:

—Tan se val; pinti'l amb la visera abaixada.

TOS, CATARROS, BRONQUITIS CRÓNICAS
SE CURAN RADICALMENTE CON LAS
CUATRO PESETAS BOTE

Gotas Helenianas

Pídanse en Farmacias y Droguerías

Montserrat a la vista

Album Guia de la famosa montaña catalana

Indispensable a todo el que quiera visitar la montaña

Ptas. 2

Planos de Barcelona

Plano general :: Plano Casco antiguo

Los dos planos encuadrados en tela

Ptas. 1'20

Espléndido album de fotografías de la capital de Cataluña y sus alrededores

Contiene 351 fotografías encuadradas con tapas de tela impresas en oro y negro

Precio: Ptas. 14

Remedios que curan
MEDICINA CASERA

Un tomo encuadrado

Ptas. 1

La revolución rusa
POR LEON TOLSTOY

Un tomo

Ptas. 1'50

Un adulterio en juicio oral

Texto de A. Llanas Dibujos de Apeles Mestres

Precio: Ptas. 0'60

José Oliver Bauzá

MONSIEUR JO...

Un tomo

Ptas. 3

José Oliver Bauzá

SIMBOLO

Un tomo

Ptas. 4

José Oliver Bauzá

MADAMA GITANA

Un tomo

Ptas. 3'50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, fransa de ports. No responem d'extravios, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebalxes.

COMISSARIS CAPTAIRES

- Una idea original, per l'amor de Déu!